

Call for Papers

Sytuacja: okupacja. Normy społeczne, doświadczenia i reprezentacje kulturowe okupacji wojskowych na przestrzeni dziejów.

– zaproszenie udziału w konferencji

Niepołomice, 23-25 września 2021 r.,

Termin nadsyłania zgłoszeń: **15 maja 2021 r.**

Termin przygotowania artykułów: **10 września 2021 r.**

Od 2021 r. w ramach spotkania miłośników historii żywej „Pola Chwały” w Niepołomicach corocznie we wrześniu odbywała się interdyscyplinarna konferencja naukowa poświęcona nietradycyjnym perspektywom historii wojskowości i badań nad konfliktami zbrojnymi (tzw. nowej historii wojskowości). Z powodu sytuacji epidemicznej niepołomicka impreza nie odbyła się w 2020 r., lecz mamy nadzieję, że będzie to możliwe w tym roku. Jeśli warunki epidemiczne na to pozwolą spotkanie odbędzie się, jak poprzednio w niepołomickim Zamku. Jeśli nie, wtedy spotkanie będzie mieć formułę wirtualnej lub hybrydowej dyskusji wokół nadesłanych roboczych tekstów artykułów. Ich tematem chcemy uczynić w tym roku badanie okupacji wojskowych przed II wojną światową.

Gdy w języku polskim używa się słowa „okupacja“, niemal oczywiste jest, że odnosi się ono do czasu między 1939 a 1945 rokiem i okupacji ziem polskich przez III Rzeszę. Doświadczenie to na tyle głęboko i boleśnie wryło się w pamięć zbiorową społeczeństwa polskiego, że przesłoniło jakiegokolwiek inne konotacje tego słowa.

Zapraszając do nadsyłania propozycji wystąpień konferencyjnych chcielibyśmy w tym roku podjąć próbę wyjścia poza to obiegowe rozumienie pojęcia „okupacja”. Mniej lub bardziej długotrwała obecność wrogich wojsk na obcym terenie jest bowiem zjawiskiem równie dawnym jak sama wojna. Regulowana normami zwyczajowymi, porozumieniami bilateralnymi czy międzynarodowymi lub też całkowicie żywiołowa i niczym nieograniczona, okupacja wojskowa stwarza sytuację odmienną od przemarszu wojsk czy przejścia linii frontu (nawet najbardziej destrukcyjnego w skutkach) oraz – z drugiej strony – formalnej inkorporacji jakiegoś terytorium. Regularne interakcje między okupującymi a okupowanymi stają się koniecznością i dochodzi do nich na różnych poziomach, mimo oczywistej dla obu stron nierównowagi sił i świadomości tymczasowości takiego ładu. Zwykłych żołnierzy zaczynają łączyć rozmaite powiązania z ludnością cywilną (ekonomiczne, towarzyskie, seksualne), a miejscowe elity muszą prędzej czy później określić swój stosunek do okupacyjnych władz i ich polityki. Realia okupacji uwzględniają również ci, którzy myślą o wojnie, planując ją, decydując o jej losie czy też opisując jej przebieg.

Obecność wrogich wojsk stwarza więc **specyficzne dla siebie sytuacje, normy społeczne i wzorce zachowań**. Zapraszamy więc do nadsyłania zgłoszeń, które odnoszą się jednej z kilku możliwych kwestii:

- znaczenie pojęcia „okupacja” (i jego zmiana) w przypadku badania wojen epok dawnych (na ile rozumienie współczesne można odnieść do rzeczywistości i „siatki pojęć” ludzi przed wiekami?)
- normy regulujące prawa i obowiązki okupowanych i okupujących (zwyczajowe, formalne), a okupacyjna rzeczywistość
- codzienność okupacyjna, używanie władzy a kontakty między żołnierzami a cywilami i ich dynamika (na jakich płaszczyznach się odbywały?, jaka była ich skala?, jak do nich podchodzono?)
- oficjalna sfera publiczna a zjawisko „podziemia” w obiegu informacji
- okupacja z perspektywy strategów wojskowych i piszących o wojnie
- reprezentacje i toposy okupacji w kulturze i sztuce (jakie są konwencje przedstawiania okupacji w danej kulturze czy epoce?)
- dyscyplinowanie społeczne, drenaż ekonomiczny, prześladowania, czystki... – mechanizm i znaczenie okupacyjnych represji
- granice kompromisu we współdziałaniu między okupowanymi a okupantami (do jakiego stopnia taka współpraca jest akceptowana społecznie?, gdzie zaś zaczyna się zdrada i kto o tym decyduje?)

Głównym celem seminarium i planowanego wydawnictwa jest ukazanie możliwie przekrojowego i problemowego spojrzenia na sytuację okupacji w różnych czasach i miejscach. Do udziału zachęcamy przedstawicieli różnych dziedzin, dyscyplin i specjalizacji, a w szczególności antropologów, archeologów, historyków, historyków prawa, historyków sztuki, politologów, socjologów etc. Interesują nas przede wszystkim propozycje tekstów ujmujących wyżej wspomniane kwestie w odniesieniu do badań nad różnymi epokami: począwszy od starożytności, a skończywszy na XX wieku. Z uwagi na wyraźną dysproporcję między wielością badań nad okupacją podczas II wojny światowej, a wszystkimi wcześniejszymi epokami, pragnęlibyśmy położyć nacisk przede wszystkim na **zgłoszenia, które dotyczą okresu innego niż II wojna światowa** albo ujmują go jako kontekst czy też element szerszego spojrzenia.

Zgłoszenia w postaci **tytułu i abstraktu proponowanego artykułu (ok. 300 słów)** prosimy nadsyłać na adres: konferencja.polachwaly@gmail.com do **15 maja 2021 r.** Informację o przyjęciu lub odrzuceniu zgłoszeń prześlemy do końca maja. Do **10 września** prosimy o przesłanie roboczej wersji artykułu o objętości maks. **1 arkusza**. Teksty zostaną rozesłane uczestnikom konferencji i będą przedmiotem dyskusji podczas konferencji. Organizatorzy przewidują publikację artykułów.

Jeśli konferencja odbywać się będzie na żywo w Krakowie, organizatorzy zapewnią noclegi dla referentów spoza Krakowa, nie pokrywają jednak kosztów podróży. Z uwagi na dynamiczną sytuację epidemiczną zastrzegamy sobie również prawo do zmiany terminu lub formuły konferencji albo odwołania całego wydarzenia.

Organizatorzy: Fundacja „Pola Chwały“, Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wydział Historii Uniwersytetu Warszawskiego

Komitet organizacyjny: Wojciech Duszyński, Marcin Jarzabek, Kamil Ruszała, Michał Stachura, Piotr Szlanta